

Prejemniki Čopovih nagrad

2024

Vključujoče in odprto

Knjižnice so eden izmed temeljnih gradnikov sodobne družbe znanja. V peth tisočletjih svojega obstoja so se iz organizatoric in hranilk zapisanega preoblikovale v dinamična središča znanja, kulture in družbenega povezovanja. Danes, ko se digitalne informacije širijo z nepredstavljivo hitrostjo in ko se soočamo z izzivi dezinformacij ter spreminjajočih se načinov ustvarjanja in posredovanja znanja, so knjižnice in njihovi zaposleni pomembnejši kot kdaj koli prej. Z zagotavljanjem dostopa do preverjenih informacij, spodbujanjem kritičnega mišljenja, ohranjanjem kulturne dediščine in omogočanjem enakopravnega dostopa do znanja za vse so knjižnice pomembni spodbujevalci odprte in vključujoče družbe. Knjižničarji, ki so gonilna sila teh ustanov, pa so nepogrešljivi posredniki med informacijami in uporabniki ter s svojim strokovnim znanjem in predanostjo omogočajo, da knjižnice izpolnjujejo svoje poslanstvo.

Čopova nagrada je izkaz hvaležnosti, ki jo Zveza bibliotekarskih društev Slovenije podeljuje izjemnim posameznikom in institucijam za izredne dosežke, ki presegajo vsakodnevne naloge in imajo širši družbeni pomen. Da je izrednih dosežkov na našem področju veliko dokazuje tudi to, da Komisija za Čopove diplome, Čopova priznanja in Čopove plakete vsako leto prejme številne kandidature za odlične uspehe. A v ugledno družbo več kot 300 posameznikov in organizacij, ki so v preteklih desetletjih pustili neizbrisen pečat v slovenskem knjižničarstvu, po temeljitem razmisleku povabi le najbolj vrhunske.

Dosežki letošnjih nagrajencev odražajo večplastnost sodobnega knjižničarstva: od predanega dela v lokalnih skupnostih in čezmejnega povezovanja, preko inovativnega razvoja potujočega knjižničarstva, do digitalne preobrazbe knjižničnih storitev in vzpostavljanja sodobne informacijske infrastrukture. Vsak od nagrajencev s svojim delom dokazuje, da so knjižnice in knjižničarji nepogrešljivi. Njihovo poslanstvo presega meje fizičnih prostorov knjižnic, saj ustvarjajo skupnosti, spodbujajo vseživljenjsko učenje, omogočajo dostop do informacij in povezujejo ljudi z znanjem ter kulturo. Vsak od nagrajencev na svoj način uteleša demokratizacijo dostopa do znanja in krepitev družbene kohezije. Zaradi njih knjižnice niso zgolj kraji, kjer si izposojamo knjige, temveč so pojem srečevanja, ustvarjalnosti in navdiha.

Tudi zaradi prispevka nagrajencev knjižnice igrajo ključno vlogo pri vključevanju tistih, ki jim je kultura težje dostopna. Z razpršeno knjižnično mrežo, s premičnimi zbirkami in potujočimi knjižnicami ter s prilagojenimi programi in sodelovanjem z različnimi ranljivimi skupinami, knjižnice zagotavljajo, da sta kultura in znanje dostopna vsem, ne glede na njihove socialne, ekonomske ali geografske omejitve. S tem prispevajo k socialni vključenosti, enakosti in dvigu kakovosti življenja vseh članov družbe.

Letošnji nagrajenci so pustili močno sled tudi na področju znanosti. Z zagotavljanjem dostopa do znanstvene literature, podatkovnih zbirk in raziskovalnih virov, podpirajo raziskovalce pri njihovem delu, pospešujejo inovacije in omogočajo napredek na vseh področjih znanosti. So nepogrešljiv partner v procesu znanstvenega raziskovanja in pri širjenju znanstvenih dognanj. Njihova vloga pri podpori in promociji odprte znanosti ter dostopnosti raziskovalnih rezultatov je neprecenljiva.

V nadaljevanju predstavljeni nagrajenci s svojim delovanjem dokazujejo, da slovensko knjižničarstvo suvereno odgovarja na izzive sodobnega časa in ostaja vitalen del družbenega razvoja. Čopove nagrade so zato več kot le priznanje za izjemne dosežke. So simbol spoštovanja do tistih, ki s svojim delom in vizijo pomembno prispevajo k razvoju knjižničarske stroke ter so hkrati navdih za prihodnje generacije knjižničarjev.

Prejemniki Čopovih nagrad 2024 so dokaz, da imajo knjižnice in knjižničarji ključno vlogo pri oblikovanju prihodnosti – v družbi, ki temelji na znanju, dialogu in enakopravnem dostopu do informacij. Naj bodo navdih in spodbuda vsem, ki s svojim delom gradite prihodnost slovenskega knjižničarstva.

Damjana Vovk
predsednica Zveze bibliotekarskih društev Slovenije

mag. Damijana Hrabar
(foto: Fotografski studio Mateja Maraž)

ČOPOVA DIPLOMA 2024

Mag. Damijana Hrabar

Izjemna zavzetost, profesionalnost in predanost knjižničarstvu so le nekatere izmed odlik, ki so značilne za mag. Damijano Hrabar, nižjo bibliotekarsko svetnico. Njeni dosežki na področju knjižničarstva so izjemni in imajo trajen vpliv na lokalno skupnost, saj je s profesionalnim vodenjem, jasno vizijo in iniciativnostjo knjižnico postavila v središče kulturnega in izobraževalnega življenja. Njena odločna in požrtvovalna vloga pri prizadevanjih za pridobitev novih knjižničnih namestitev je obrodila sadove, saj je s prenovo prostorov zasnovala tudi nove knjižnične storitve in bistveno prispevala k razvoju in afirmaciji Knjižnice Makse Samsa Ilirska Bistrica. Pod njenim vodstvom je knjižnica postala osrednji kulturni in izobraževalni center v občini ter središče ohranjanja lokalne identitete in kulturne dediščine.

V knjižnici je vzpostavila samostojni domoznanski oddelek, ki načrtno zbira in pridobiva dragoceno gradivo. Tako izpostavljamo večere Bistričani Bistričanom – srečanja z ljudmi, ki so s svojim delovanjem zaznamovali lokalno okolje, projekt z naslovom Znani Bistričani, kjer s pogovori obujajo spomin na ljudi, ki so s svojim delovanjem pustili pečat izven občinskih oziroma državnih meja. V spomin na pesnico Makso Samsa, po kateri nosi ime, knjižnica od leta 2017 organizira voden Pohod po Maksini poti, z bogatim kulturnim programom.

Mag. Damijana Hrabar je ključna oseba pri vzpostavitvi in izvajanju programov za dvig bralne pismenosti tako med mladimi kot tudi med odraslimi uporabniki. Med drugim je že leta 2001 uvedla počitniško bralno značko za osnovnošolce, sledila ji je počitniška bralna značka za odrasle. V letu 2009 se je knjižnica priključila projektu Primorci beremo, leta 2011 pa je zaživela akcija »Vzemi knjige s seboj«. V sodelovanju z bistriško gimnazijo in Zavodom za kulturo dialoga je za dijake omogočila organizacijo debatnih večerov, ki krepijo predvsem kritično branje, razumevanje besedil ter samozavedanje lastnih stališč.

Posodobitev prostorov knjižnice je omogočila tudi boljše možnosti za vključevanje ranljivih skupin v njeno delovanje. V sodelovanju z Varstveno delovnim centrom, Društvom Vezi, Društvom Pot, Dnevnim centrom Sonček, Domom starejših občanov in Osnovno šolo Antona Žnideršiča je v okviru knjižnice zasnovala programe, kot so Druženje s knjižničarko, Tkanje vezi s knjižnico, Knjižnični kino, Beremo skupaj za odrasle in Sončki v knjižnici.

Mag. Damijana Hrabar je zaslužna za ustanovitev številnih premičnih zbirk, ki so omogočile dostop do knjižničnega gradiva in storitev tudi uporabnikom, ki zaradi oddaljenosti ali zaradi določenih omejitev ne morejo obiskati knjižnice. Leta 1991 je ustanovila premično zbirko v Domu starejših občanov, nato še tri premične zbirke za izposajo gradiva, in sicer na Mašunu, na Sviščakih in na vrhu Snežnika. V letu 2024 je postavila tudi tri premične zbirke, namenjene ciljnim skupinam v posebnih okoljih, in sicer predšolskim otrokom v vrtcu v Jelšanah in Pregarjah ter dijakom Gimnazije Ilirska Bistrica. Danes knjižnično mrežo sestavljata še premična zbirka v Solnem mlinu v Rečici ter v Avtokampu Draga na Hrvaškem.

Njenega čezmejnega delovanja ne odlikujejo le premične zbirke, vzpostavljene na

Hrvaškem, temveč tudi sodelovanje z Reškimi arhivom, ko je pridobila njihovo gradivo, vezano na geografsko področje občine Ilirska Bistrica. Že vrsto let uspešno sodeluje s Slovenskim domom KPD Bazovica na Reki, kjer Knjižnica Makse Samsa Ilirska Bistrica z izposojajo knjižničnega gradiva v slovenskem jeziku, literarnimi večeri in podobnimi dejavnostmi skrbi za dvig bralne pismenosti narodnostne skupnosti na Hrvaškem in doprinaša k ohranjanju stika z materinščino. Knjižnica sodeluje tudi z osnovnimi šolami na reškem območju in z Gimnazijo na Reki. Izpostavimo še sodelovanje knjižnice pri izvajanju poletnih delavnic za otroke, ki obiskujejo pouk slovenskega jezika na območju Primorsko-goranske županije Hrvaške. V sodelovanju z Zvezo slovenskih društev na Hrvaškem, s podporo Ministrstva za znanost in izobraževanje Republike Hrvaške in Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu je bil oblikovan projekt »Slovenske urice v knjižnici«.

Knjižnica je pod vodstvom nagrajenke postala sodobna in dinamična ustanova. Pomemben vidik njenega dela je zavest po ohranjanju in spodbujanju raziskovanja lokalne kulturne dediščine in zgodovine kraja. Mag. Damijana Hrabar je pobudnica povezovanja s krajevnimi društvi, kulturnimi, izobraževalnimi in drugimi ustanovami ter s posameznimi kulturnimi ustvarjalci. Vzpostavila je vrsto rednih programov za spodbujanje bralne kulture v lokalnem okolju in čezmejno. S svojo empatijo, spoštovanjem, občutljivostjo in odprtostjo do ljudi posebno skrb namenja tudi delu z najranljivejšimi skupinami. Približala jim je knjižnico in njene storitve ter pomembno prispevala k dvigu kakovosti njihovega življenja in k socialni vključenosti v domače okolje.

S svojo dejavnostjo je knjižnico postavila v središče lokalne skupnosti, kjer je postala nepogrešljiv del kulturnega in družabnega življenja. Knjižnica Makse Samsa Ilirska Bistrica se je razvila v prostor za medgeneracijsko druženje, učenje in kulturno izmenjavo, kar je bistveno prispevalo k dvigu kakovosti življenja v lokalni skupnosti.

Mag. Damijana Hrabar deluje v Društvu bibliotekarjev Primorske in Notranjske, kjer si prizadeva za prepoznavnost in utrjevanje položaja knjižnic in knjižničarstva v lokalnem in širšem družbenem okolju. Več mandatnih obdobj je bila članica izvršnega odbora društva, od leta 2017 je članica častnega razsodišča Zveze bibliotekarskih društev Slovenije, deluje v več delovnih skupinah, tudi v Združenju splošnih knjižnic. Odlikuje jo tudi izjemna skrb za kolektiv knjižnice, saj nanj nesebično prenaša svoje znanje in strokovne izkušnje.

Za izjemne dosežke na področju razvoja knjižničarstva, v lokalnem okolju in čezmejno, ter zaradi izrednega posluha za ohranjanje slovenskega jezika med zamejci na Hrvaškem, na temeljih knjižničnih storitev, Komisija za Čopove diplome, Čopova priznanja in Čopove plakete mag. Damijani Hrabar podeljuje Čopovo diplomu 2024.

Tjaša Mrgole Jukič

ČOPOVA DIPLOMA 2024

Tjaša Mrgole Jukič

Tjaša Mrgole Jukič je s prizadevnim delom in številnimi izvedenimi aktivnostmi pomembno prispevala k ugledu in promociji Knjižnice Ivana Potrča Ptuj v lokalnem in širšem družbenem okolju. Njeno delovanje je še posebno močan pečat pustilo na področju potujočega knjižničarstva. Predanost delu na potujoči knjižnici, ki mu je zavezana že dve desetletji, dokazuje po eni strani z vsakodnevним delom v praksi v lokalnem okolju, po drugi pa z vključevanjem v prizadevanja za razvoj slovenskega potujočega knjižničarstva in vzpostavljanjem mednarodnih povezav znotraj stroke.

Z angažiranim delovanjem v skupnosti pomaga krepiti prepoznavnost vloge in dela knjižničarja v lokalnem okolju in v Sloveniji. Kot potujoča knjižničarka obiskuje kraje v Halozah in Slovenskih goricah, na Dravskem in Ptujskem polju; v 16-ih občinah bivše upravne enote Ptuj. Poslanstvo potujočega knjižničarja je nadgradila z aktivnim sodelovanjem z osnovnimi šolami iz okolice Ptuja v obliki pravljicnih in bibliopedagoških ur. Leta 2008 je pričela razvijati projekt organiziranega obiska učencev prvih razredov osnovnih šol na bibliobusu, za katere s sodelavci izvaja bibliopedagoške ure s pravljico, spodbuja branje in širi bralno kulturo. Z leti je to postala stalna praksa, ki se odraža v naraščanju števila mladih članov knjižnice.

Leta 2015 je zasnovala projekt Little Free Library. V občini Ptuj, kasneje pa tudi v drugih občinah, ki jih obiskuje bibliobus, so po njeni zasnovi postavili knjižne hiške, ki jih redno polnijo z odpisanim knjižničnim gradivom. Danes deluje 20 malih knjižnic, ki so registrirane v mednarodno organizacijo *Little Free Library* (ZDA).

Leta 2023 je v sodelovanju z vodstvom Doma upokojencev Ptuj zasnovala projekt postavitve malih knjižnic v njegovih štirih enotah, kjer ob zamenjavi knjig v premični zbirki vsake enote pripravijo bralno čajanko s pravljico. Zaradi izjemno pozitivnega odziva so čajanke s pravljico postale redna dejavnost Potujoče knjižnice.

Pod vodstvom Tjaše Mrgole Jukič v knjižnici od leta 2023 poteka Festival knjižnice Ivana Potrča Ptuj, v izvedbo katerega je povezala vse oddelke knjižnice. Festival je namenjen najmlajšim uporabnikom, učencem s prilagojenim poukom, ljudem s posebnimi potrebami in tudi starejšim. Knjižnico na ta dan obiščejo organizirane skupine iz ptujskih osnovnih šol in iz okolice, tudi tistih, ki jih obiskuje bibliobus.

Med letoma 2009 in 2021 je odigrala ključno vlogo kot dolgoletna predsednica izvršnega odbora Sekcije za potujoče knjižnice pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije. V tem obdobju je s svojim aktivnim delom preseгла pričakovanja, s svojim strastnim pristopom in nepopustljivim prizadevanjem za promocijo, povezovanje in uveljavitev potujočih knjižnic v Sloveniji pa je dosegla izjemne rezultate. Njena vloga je vključevala aktivno spodbujanje in zagovarjanje potujočih knjižnic kot posebne oblike knjižnične dejavnosti. Njeno prizadevanje je imelo izjemno pozitiven vpliv na razumevanje in priznavanje pomena potujočih knjižnic v širši knjižnični skupnosti in je dalo delovanju sekcije nov zagon in polet.

V tem času so festivali in srečanja potujočih knjižnic Slovenije prerasli v mednarodna srečanja v Ravnah na Koroškem, Mariboru in Ptuju, Ajdovščini in Kamniku ter v Postojni. Z organizacijo strokovnih ekskurzij, tudi v tujino, je poskrbela, da je sekcija krepila ter da še vedno vzdržuje stik z razvojem potujočega knjižničarstva z zgledi iz tujine.

Tjaša Mrgole Jukič je svoje strokovno znanje in izkušnje delila tudi z objavami v reviji Potujoče novice, katere urednica je bila med leti 2009 in 2022. Je tudi avtorica raziskave Slovenske potujoče knjižnice v številkah, ki se redno opravlja med slovenskimi potujočimi knjižnicami. Strokovne kompetence Tjaše Mrgole Jukič, širina v delovanju in vsestranska vpetost v lokalno okolje so prispevale, da je delo knjižničarjev prepoznano in opaženo v javnosti. Z objavo strokovnih in poljudnih člankov, javnimi predstavitvami ter nastopi v medijih je dosegla, da se je potujoče knjižničarstvo še trdneje zasukalo in zaživelo v zavesti ljudi. S svojim znanjem in predanostjo je postala ambasadorica potujočih knjižnic in je izreden zgled za vse, ki delujejo na tem področju.

Za izjemne dosežke na področju razvoja potujočega knjižničarstva v Sloveniji in krepitev prepoznavnosti ter ugleda vloge in dela potujočega knjižničarja ter knjižničarstva nasploh, v Sloveniji in v širši družbeni skupnosti, Komisija za Čopove diplome, Čopova priznanja in Čopove plakete Tjaši Mrgole Jukič podeljuje Čopovo diplomu 2024.

ctk75

The logo consists of an orange gear icon on the left, followed by the lowercase letters 'ctk' in a bold, dark blue sans-serif font, and the number '75' in a bold, orange sans-serif font. The entire logo is centered on a white background.

ČOPOVA PLAKETA 2024

Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani

Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani (CTK) letos praznuje 75 let obstoja. Njeni začetki segajo v leto 1949, ko je bila ustanovljena pri tedanji Tehniški visoki šoli v Ljubljani kot javna visokošolska knjižnica za področje tehnike. Tedaj in danes je temeljno poslanstvo Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani zagotavljanje knjižničnih informacijskih storitev s področij tehnike in naravoslovja akademski skupnosti Univerze v Ljubljani ter širšemu krogu uporabnikov. Leta 1963 je CTK uradno prevzela naloge matične knjižnice za specialne tehniške knjižnice, ki so delovale pri raziskovalnih inštitutih in v podjetjih. Naslednje leto je ustanovila Informacijsko dokumentacijski center za tehniko in naravoslovje in postala republiški informacijski center za tehniške vede, s tem pa sestavni del pedagoške in raziskovalne dejavnosti v tedanji državi. V 80-ih letih prejšnjega stoletja se je CTK razvila v največji medknjižnični tehniški center v tedanji državi in je sodelovala s kar 500 knjižnicami doma in po svetu. Posebno pozornost so posvečali tudi standardom in razvili bogato standardoteko. S prvo bibliografsko podatkovno zbirko za področje inženirstva (Compendex) na magnetnih trakovih so leta 1975 kot prvi v državi pričeli avtomatizirano izvajati informacijske storitve. S CD-ROM strežnikom je CTK med prvimi zagotovila tudi oddaljeni dostop do podatkovnih zbirk. Danes je CTK

inovativna visokošolska knjižnica, ki se je iz skromnih začetkov razvila v središče znanstvenih raziskav in izobraževanja. V tem času je postala ključni vir za vse, ki iščejo znanje, navdih in raziskovalne vire na področjih naravoslovja, tehnike in številnih drugih strokovnih disciplin. CTK je orala ledino na mnogoterih strokovnih področjih, sledila je razvoju v svetu, polagala mejnike v visokošolskem knjižničarstvu v Sloveniji in postavljala ogledalo razvoja drugim visokošolskim knjižnicam v Sloveniji. Predvsem v razvoju digitalne paradigme v visokošolskem knjižničarstvu je CTK vodilna knjižnica že desetletja.

Pri nabavi elektronskih informacijskih virov, dostopnih na daljavo, je prevzela koordinacijsko vlogo v Sloveniji in je nosilka konzorcijskega povezovanja pri zagotavljanju dostopa do najpomembnejših podatkovnih zbirk mednarodne znanstvene literature v Sloveniji. Pri tem vodi pogajanja z založniki in vanje kot pogajalski element vključuje zagotavljanje odprtega odstopa do znanstvenih člankov, nudi informacijsko in tehnično podporo pri dostopu do virov, saj skrbi tudi za *Digitalno knjižnico Univerze v Ljubljani*. Sodeluje pri vrednotenju znanstvenoraziskovalnega dela raziskovalcev v okviru njenega osrednjega specializiranega informacijskega centra za področje tehnike.

CTK je nepogrešljiv povezovalni člen med raziskovalno skupnostjo, Javno agencijo za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije in založniki znanstvene literature. Z razvojem knjižničnih storitev na področju znanstvenoraziskovalne dejavnosti intenzivno sledi potrebam raziskovalcev v vseh fazah življenjskega kroga dejavnosti. Zaradi nove paradigme znanstvene komunikacije, to je odprte znanosti, je CTK ustvarila nov nabor storitev, saj upravlja z *Digitalnim repozitorijem raziskovalnih organizacij Slovenije (DiRROS)*, intenzivno ozavešča akademsko skupnost o pomenu odprte znanosti, razvila je izobraževalni program

Odperta akademija in ustvarila portale, ko sta npr. *DiRROS Data*, spletna storitev, ki raziskovalcem nudi informacije v zvezi z ravnanjem z raziskovalnimi podatki, in *Odperte objave*, ki ponuja informacije o možnostih odprtih objav znanstvenih del v znanstvenih revijah. Je nosilka mreže občanske znanosti v Sloveniji *CitizenScience.si*. Zaradi prepoznavnega položaja knjižnice kot pomembnega deležnika pri zagotavljanju podpornih knjižničnih storitev na področju znanosti in raziskovanja je vodilni partner in koordinator projekta *Podpora pri uvajanju načel odprte znanosti v Sloveniji* (SPOZNAJ), katerega naloga je prilagoditev javnih raziskovalnih organizacij in CTK za delo po načelih odprte znanosti.

Strateška usmeritev CTK je ustvarjanje skupnosti uporabnikov. Kljub temeljnemu poslanstvu, to je zagotavljanje knjižničnih informacijskih storitev s področij tehnike in naravoslovja akademski skupnosti Univerze v Ljubljani, ustvarja storitve, ki so zanimive tudi širšemu krogu uporabnikov, posameznikom in organizacijam, npr. Ustvarjalnico CTK, Knjižnico stvari, Tehniški kotiček za mlade in druge.

Za izjemen in neprecenljiv vpliv na uveljavitev visokošolskih knjižnic kot nepogrešljivih deležnikov podpornih storitev v visokošolskem izobraževanju in raziskovanju ter proaktivne vloge pri razvoju visokošolskega knjižničarstva v Sloveniji Komisija za Čopove diplome, Čopova priznanja in Čopove plakete pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije podeljuje Centralni tehniški knjižnici Univerze v Ljubljani Čopovo plaketo 2024.

IZUM
Institut informacijskih znanosti, Maribor

ČOPOVA PLAKETA 2024

Institut informacijskih znanosti

Institut informacijskih znanosti (IZUM) je v več kot tridesetih letih svojega obstoja postal ključna organizacija na področju razvoja in vzdrževanja knjižničnih informacijskih sistemov v Sloveniji in v širši regiji. Njegova dejavnost je usmerjena predvsem v razvoj kooperativnega online bibliografskega sistema in servisov *COBISS.SI* ter informacijskega sistema o raziskovalni dejavnosti v Sloveniji – *SICRIS*. Ima ključno vlogo pri povezovanju knjižnic, omogočanju dostopa do znanstvenih virov in podatkovnih baz ter pri spodbujanju knjižnične informatizacije v Sloveniji in zunaj njenih meja. Sistem *COBISS* predstavlja temelj nacionalnega knjižničnega informacijskega sistema Slovenije in sistemov drugih držav iz regije.

Prek 1.300 knjižnicam, povezanim v mrežo *COBISS.net*, omogoča prost pretok bibliografskih zapisov, kar pomeni pomemben prispevek k (mednarodnemu) sodelovanju na področju knjižničarstva in izmenjave informacij. Mreža poleg knjižnic iz Slovenije vključuje še knjižnice sedmih drugih držav.

IZUM je pionir in pomemben akter pri digitalizaciji knjižničnih storitev. *COBISS+* in aplikacija *mCOBISS* knjižnicam, njihovim uporabnikom in splošni zainteresirani javnosti omogočata enotni online dostop do vzajemne bibliografske podatkovne zbirke knjižničnega gradiva slovenskih knjižnic *COBIB.SI*, do drugih baz podatkov v sistemu *COBISS.SI* ter številnih informacijskih virov. Vzpostavil je lasten portal

Akademsko digitalna zbirka Slovenije, ki je enotna platforma za iskanje in dostop do celotnih besedil elektronskih informacijskih virov. V zadnjih letih je z razvojem rešitev, kot so *COBISS Ela*, ki omogoča celovit tokokrog e-knjige od založnika do bralca, *eTorba*, ki je portal za izboljšanje učnega procesa učencev na temelju uporabe inovativnih pristopov, ki jih v procesu izobraževanja ponuja sodobna tehnologija, in *dCOBISS*, ki omogoča hranjenje in upravljanje digitalnih vsebin ter vnos podatkov o objavah v odprtem dostopu za potrebe analiz za slovenske raziskovalce, institucije in financerje, utrdil svoj položaj na področju digitalizacije knjižničnih storitev. Z vzpostavitvijo superračunalnika *VEGA* pa je močno okrepil svojo vlogo v akademskem in raziskovalnem okolju.

IZUM skupaj z Narodno in univerzitetno knjižnico zagotavlja ustrezno usposobljenost strokovnih knjižničnih delavcev za vzajemno katalogizacijo. Za nadgrajevanje znanja knjižničarjev skrbi tudi z redno organizacijo strokovnih srečanj, kot sta COBISS konferenca in Dnevi COBISS. Od leta 1996 izdaja strokovno-znanstveno revijo *Organizacija znanja*, v kateri so objavljeni znanstveni in strokovni članki s področij informacijske znanosti, knjižničarstva, informatike, sociologije znanosti, epistemologije in kulturologije. Z inovativnimi pristopi IZUM izobražuje širšo javnost, podpira storitev Vprašaj knjižničarja, ki članom kot nečlanom knjižnic pomaga pri pridobivanju relevantnih informacij. Je pomemben deležnik informacijskega opismenjevanja prebivalstva.

IZUM s svojim razvojem in upravljanjem sistema *COBISS* izjemno prispeva k modernizaciji in informatizaciji knjižnic v Sloveniji in širše. S svojo dejavnostjo zagotavlja temelje za izvajanje in razvoj knjižničnih storitev. Njegova vključenost v mednarodne projekte in sodelovanje z organizacijami, kot je Mednarodna zveza knjižničnih združenj in institucij *IFLA*, kaže na njegovo zavezanost mednarodnemu

povezovanju in prispevanju k razvoju knjižničarstva na globalni ravni. *UNESCO* je leta 2011 podelil IZUM-u status regionalnega centra za knjižnične informacijske sisteme in sisteme o raziskovalni dejavnosti. Z razvojem knjižničnih storitev zasleduje potrebe knjižnic in njihovih uporabnikov ter krepi uporabniško izkušnjo knjižnic.

Za izjemne dosežke na področju informatizacije knjižničarstva v Sloveniji in v širši regij ter neprecenljiv družbeni vpliv na temeljih javnega dostopa do informacij o knjižničnih virih Komisija za Čopove diplome, Čopova priznanja in Čopove plakete Inститutu informacijskih znanosti podeljuje Čopovo plaketo 2024.

Dosedanji prejemniki Čopovih diplom

2023:

- dr. Sabina Fras Popović

2022:

- Marina Hrs
- Violetta Bottazzo

2021:

- Božena Kolman Finžgar

2020:

- mag. Angela Čuk
- dr. Alenka Kavčič-Čolić

2019:

- dr. Jerneja Ferlež
- Luana Malec

2018:

- mag. Dunja Legat
- Irena Sešek

2017:

- mag. Darja Lavrenčič Vrabec
- Maja Logar

2016:

- mag. Tatjana Likar
- mag. Breda Podbrežnik Vukmir

2015:

- Vesna Horžen

2014:

- mag. Zoran Krstulović
- Simona Resman

2012:

- Zlatka Rabzelj

2011:

- Tilka Jamnik

2009:

- Tatjana Gornik Baraga
- Anica Kopinič
- Lidija Majnik
- Darja Peperko Golob
- Zdenka Žigon
- Oddelek za bibliotekarstvo,

informatijsko znanost
in knjigarstvo Filozofske
fakultete Univerze
v Ljubljani

- Knjižnica Velenje

2007:

- Alojzija Kristan
- Andreja Pleničar
- Drago Samec
- Vlasta Stavbar
- Ivanka Učakar
- Jože Vugrinec

2005:

- Damijana Hainz
- Mateja Ločniškar Fidler
- Marija Maja Medic
- Ida Merhar
- Joža Ocepek
- Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani, Oddelek za medknjižnično izposojno in posredovanje dokumentov

2003:

- Liljana Klemenčič
- Anica Korošec
- Anka Krčmar
- Viljem Leban
- Univerzitetna knjižnica Maribor

2002:

- Jože Čakš
- Janez Jug
- Barbara Kovár
- Nataša Kuštrin Tušek
- Društvo bibliotekarjev Celje

2001:

- Alja Bratuša
- Ivanka Kus
- Maja Žumer
- Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto
- Mariborska knjižnica

2000:

- Milena Bon
- Breda Karun
- Polona Lah Skerget
- Alenka Logar Pleško
- Rajko Slokar
- Ema Stružnik
- Dragica Turjak
- Olga Vurcer
- Jadranka Zupančič

1999:

- Doroteja Emeršič
- Eva Kodrič-Dačić
- Amalia Petronio
- Varja Praznik
- Martina Rozman Salobir
- Ljudmila Šribar

1998:

- Majda Kotnik Verčko
- Genovefa Kuštrin
- Ana Martelanc
- Nada Polič
- Slavica Rampih Vajzovič

1997:

- Vilenka Jakac Bizjak
- Alenka Kanič
- Vilma Krapež
- Metka Pristovnik

1996:

- Stanislav Bahor
- Cirila Gabron Vuk
- Ivan Kanič
- Metka Kovačič
- Alenka Mihalič Klemenčič

1995:

- Zlata Dimec
- Marija Pečan
- Zdenka Petermanec

- Nika Pugelj
- Alenka Šaupperl

1994:

- Vlasta Baš
- Marija Godnič
- Ludvik Kaluža
- Marija Kravos
- Smiljana Pejanovič
- Majda Steinbuch

1993:

- Nada Češnovar
- Jelka Gazvoda
- Nataša Petrov
- Bernard Rajh
- Nataša Stergar

1992:

- Melita Ambrožič
- Zdravka Pejova
- Irena Sapač
- Nada Tržan Herman
- Lidija Wagner

1991:

- Boris Jukič
- Tatjana Kovše
- Alenka Repič

1990:

- Nada Čučnik Majcen

- Mihael Glavan
- Adreina Jejčič

1989:

- Ema Novak
- France Režun

1988:

- Tatjana Banič
- Anica Božič
- Jože Kokole
- Tomo Martelanc
- Silva Novljan

1987:

- Jakob Emeršič
- Vera Gorički
- Slavka Lokar
- Tanja Tratnik
- Pogačar

1986:

- Tatjana Šifrer

1985:

- Katarina Bogataj
- Ančka Dolenc
- Darja Kramberger
- Breda Mahkota
- Branko Reisp
- Kristina Šega
- Jože Šifrer
- Nada Verbič

1983:

- A. Jože Hočevar
- Tatjana Hojan
- Franica Kočevar
- Marko Kranjec
- Borut Medvešek
- Zdenka Smole
- Ljubinka Šimunac

1981:

- Majda Armeni
- Ivanka Bauman
- Oton Berkopec
- Sonja Tovornik
- Marija Vončina

1979:

- Maksimiljana Burger
- Marija Dolanc
- Franček Majcen
- Danijela Sedej
- Marijan Smolik
- Alenka Vrabl

1978:

- Valter Bohinec
- Franc Sušnik

1977:

- Lea Grabrijan
- Bruno Hartman
- Marija Iskrenovič
- Mihaela Sepe

- Ema Štrumbelj

1975:

- Ivanka Baran
- Lučka Čehovin
- Majda Franke
- Zlata Kert
- Marjana Kobe
- Sonja Marič
- Ivo Pintarič
- Miloš Rybář
- Marija Suhodolčan
- Rezka Šubic
- Alenka Zupan
- Darinka Žbogar

1974:

- Bogomil Gerlanc

1973:

- Jožica Gladek
- Milka Grgič
- Jelica Jugovec
- Dušan Kermavner
- Irena Kernel
- Janko Krek
- Maja Kuštrin
- Ožbej Lodrant
- Rudi Pen
- Dagmar Šalamun
- Radojka Vrančič

1972:

- Jože Zrim

1971:

- Natalija Božič
- Anka Cizej
- Sonja Gorec
- Danica Lončar
- Danica Lovrenčič
- Albert Rajer
- Primož Ramovž
- Andra Žnidar
- Jože Žužek

1969:

- Milojka Alič
- Drago Hasl

1967:

- Branko Berčič
- Valter Bohinec
- Marijan Breclj
- Niki Brumen
- Štefka Bulovec
- Stanko Bunc
- France Dobrovoljc
- Jaro Dolar
- Alenka Faganeli
- Marta Filli
- Breda Filo
- Vida Gaspari
Tausig
- Janko Glazer
- Alfonz Gspan
- Joško Herman
- Pavle Kalan
- Bogo Komelj

- Ančka Korže
- Stanko Kos
- Janez Logar
- Slavica Ludvik
- Vlado Novak
- Melita Pivec Stele
- Boža Pleničar
- Bogo Pregelj
- Josip Rijavec
- Franc Sušnik
- Martina Šircelj
- Mara Šlajpah
- Leopold Šmalc
- Lepša Šturm
- Maks Veselko
- Srečko Vilhar
- Avgust Vižitin
- Marica Zorko
- Savica Zorko

Dosedanji prejemniki Čopovih priznanj

2023:

- Tomaž Ulčakar

2022:

- Miro Tržan

2021:

- Marjetica Škrlec
- Ksenija Trs

2020:

- mag. Matjaž Eržen
- Veronika Rijavec Pobežin

2018:

- mag. Matjaž Neudauer
- Gregor Škrlič

2017:

- Tomaž Bešter
- Marjan Gujtman
- mag. Marijan Špoljar

2016:

- mag. Urška Bajda
- Barbara Bračič Fabjančič
- Roža Kek

2015:

- Dragana Lujić
- Mira Petrovič
- Milena Pinter

2014:

- Mirko Nidorfer
- mag. Hedvika Pavlica Kolman
- Jolanda Železnik

2012:

- Mojca Gomboc
- Janja Turk
- Vojko Konrad Zadravec

2011:

- Magda Bezljaj
- Marija Maršič
- Tereza Poličnik-Čermelj

2009:

- Joži Ahačič
- Avgušтина (Gusta) Grobin
- Marjeta Oven
- Maja Razboršek
- Anka Sollner-Perdih

2007:

- Mojca Andoljšek
- Mihaela Andromako Rihar
- Dragica Goljat
- Nataša Kandus

2005:

- Branka Gojak Vilhar
- Neda Isakovič
- Špela Marin
- Vesna Radovanovič
- Metka Sraka
- Miran Treplak

2003:

- Albin Buttolo
- Vladimir Kajzovar
- Tjaša Klemenčič
- Majda Primožič

2002:

- Anton Stipič
- Marinka Vičič
- Nevenka Žitko

2001:

- Marjana Benčina

- Sonja Haberl
- Tatjana Kokol
- Karel Šavel

2000:

- Majda Blagšič
- Vita Florjančič
- Slavica Hrastnik

- Vasiljka Kocina
- Metka Kodrič
- Matjaž Rebolj

1999:

- Tatjana Cmok
- Ljudmila Kerbler
- Mihaela Kocjančič

- Marjana Škrinjar

1998:

- Ana Jurkovič
- Ana Lamut
- Jana Petkovšek
- Simon Petrovič
- Anamarija Valantič

Dosedanji prejemniki Čopovih plaket

2023:

- dr. Matjaž Kragelj

2017:

- Društvo bibliotekarjev Gorenjske

- Narodna in univerzitetna knjižnica

2016:

- dr. Martin Žnideršič
- EBSCO Information Services

2015:

- Društvo bibliotekarjev Maribor
- Hervis šport in moda d.o.o.

Uredili:

Dunja Legat in Damjana Vovk

Založila in izdala:

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije

Za izdajatelja:

Damjana Vovk

Oblikovanje:

Grafični atelje Visočnik

Tisk:

Dravski tisk

Naklada:

300 izvodov

Leto izdaje:

2024

Brezplačno

Izšlo s podporo Ministrstva za kulturo Republike Slovenije.

Čopove nagrade

Čopove diplome, Čopova priznanja in Čopove plakete so najvišje državne nagrade za izjemne uspehe na področju knjižničarstva. Poimenovane so po slovenskem knjižničarju in učenjaku Matiji Čopu.

Čopova diploma se podeli za izredno pomembno življenjsko delo na področju knjižničarstva, ki je širšega pomena in prispeva k ugledu in napredku knjižničarske stroke. Čopove diplome se podeljujejo posameznikom, ki so člani rednih ali pridruženih članov Zveze. Posameznik jo lahko prejme le enkrat.

Čopovo priznanje se podeli za enkratne dosežke, ki so plod izvirnih strokovnih pristopov ali za posebne zasluge pri popularizaciji knjižničarstva, krepitvi ugleda knjižničarjev, knjižnic in knjižničarske stroke v javnosti ter za zasluge pri razvoju knjižnične dejavnosti. Čopova priznanja se podeljujejo posameznikom, ki so člani rednih članov Zveze, rednim članom Zveze ter pridruženim članom Zveze, izjemoma pa tudi drugim organizacijam, ki podpirajo delovanje Zveze in njenih članov oziroma imajo posebne zasluge za popularizacijo in napredek knjižničarske stroke. Čopovo priznanje lahko posameznik ali organizacija prejmeta večkrat.

Čopova plaketa se podeli tistim organizacijam (rednim in pridruženim članom Zveze, sponzorjem, donatorjem, društvom, ustanovam in drugim organizacijam), ki s svojimi aktivnostmi spodbujajo in podpirajo delovanje Zveze in njenih članov.